
РАДОЈЕ Р. БРКОВИЋ

РАДНИ ОДНОСИ
КЊИГА I

ИНДИВИДУАЛНИ
РАДНИ ОДНОСИ

Универзитет у Крагујевцу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Крагујевац 2007.године

РАДОЈЕ Р. БРКОВИЋ

РАДНИ ОДНОСИ

књига I

ИНДИВИДУАЛНИ
РАДНИ ОДНОСИ

Крагујевац 2007. године

аутор
проф.др Радоје Брковић

издавач
Институт за правне и друштвене науке Правног факултета
Универзитета у Крагујевцу

За издавача :
Проф. др Љиљана Ђуровић
директор

Рецензенти :
Проф. др Жељко Мирјанић, Правни факултет
Универзитета у Бања Луци
Проф. др Александар Петровић, Правни факултет
Универзитета у Нишу

Лектура и коректура:
Бојан Урдаревић
Милица Брковић

Графички дизајн и припрема за штампу :
Ненад Димитријевић, дипл. инж.

Штампа :
"Графичар" Крагујевац

Тираж :
500 примерака

Прво издање, 2007. година

ИСБН : 978-86-80765-70-9

Садржај

Предговор	3
1 ИНДИВИДУАЛНИ РАДНИ ОДНОСИ	11
2 ИЗВОРИ ПРАВА	21
2.1 Унутрашњи извори	25
2.1.1 Устав као извор радног права	26
2.1.2 Закон као извор радног права	27
2.1.3 Подзаконски акти као извори радног права	28
2.1.4 Аутономни извори радног права	28
2.1.5 Колективни уговори о раду	28
2.1.6 Општи акти	37
2.2 Међународни извори.....	39
2.2.1 Акти Организације уједињених нација.....	39
2.2.2 Акти Међународне организације рада	40
2.2.3 Акти регионалних организација	40
2.2.4 Билатерални уговори	41
2.3 Међусобни однос закона, колективног уговора, правилника о раду и уговора о раду и непосредна примена међународних уговора	41
3 ПОЈАМ РАДНОГ ОДНОСА	49
4 ОСНОВНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ СУБЈЕКТА ИНДИВИДУАЛНОГ РАДНОГ ОДНОСА	61
4.1 Права и обавезе запослених	61
4.2 Обавезе запослених.....	62
4.3 Обавезе послодавца.....	62
4.4 Обавезе послодавца и запосленог.....	62
5 ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ.....	67
6 ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА	83
6.1 Општи услови за заснивање радног односа.....	117
6.1.1 Минималне године живота	118

6.1.2	Општа здравствена способност	119
6.2	Посебни услови за заснивање радног односа	119
6.3	Правни основ заснивања радног односа (УГОВОР О РАДУ)	123
6.4	Пробни рад	124
6.5	Приправници	125
6.6	Нове форме радног односа према Закону о раду	125
6.6.1	Радни однос на одређено време	125
6.6.2	Радни однос изван просторија послодавца	126
6.6.3	Радни однос са помоћним кућним особљем	126
6.6.4	Радни однос за обављање послова са повећаним ризиком	126
6.6.5	Радни однос са непуним радним временом	126
7	РАДНО ВРЕМЕ	133
7.1	Непуно радно време	134
7.2	Скраћено радно време	135
7.3	Прековремени рад	135
7.4	Ноћни рад	136
7.5	Распоред радног времена	137
8	ОДМОР И ОДСУСТВА	145
8.1	Одмор у току дневног рада	146
8.2	Дневни одмор	147
8.3	Седмични одмор	147
8.4	Годишњи одмор	147
9	ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДЕ И ДРУГА ПРИМАЊА	163
9.1	Законско уређивање зарада	166
9.2	Накнада зараде и друга примања	169
10	ЗАШТИТА НА РАДУ	185
10.1	Појам заштите на раду	185
10.2	Врсте заштите на раду	186
10.2.1	Општа заштита запослених	187
10.2.2	Права и обавезе запослених	195

10.3	Заштита запослених од прековременог рада и рада на одређеним пословима	197
10.3.1	Заштита од прековременог рада	198
10.3.2	Заштита од послова са повећаном опасношћу од повређивања и професионалних или других обољења.....	198
10.4	Заштита личних података запослених.....	199
10.5	Заштита жена.....	200
10.6	Заштита омладине	203
10.7	Заштита инвалида.....	203
10.8	Обавештење о привременој спречености за рад.....	204
11	ПОТРАЖИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ИЗ РАДНОГ ОДНОСА ПО ОСНОВУ СТЕЧАЈА	215
12	ПРАВА ЗАПОСЛЕНИХ У СЛУЧАЈУ ТРАНСФЕРА ПОСЛОДАВЦА	237
13	ВИШАК ЗАПОСЛЕНИХ	247
14	ЗАБРАНА КОНКУРЕНЦИЈЕ ПОСЛОДАВЦУ	269
15	ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА.....	283
15.1	Основне напомене	283
15.2	Конвенције и препоруке МОР-а	285
15.3	Основни случајеви и оквирна правила.....	287
15.3.1	Престанак радног односа по вољи запосленог.....	287
15.3.2	Споразумни престанак радног односа	288
15.3.3	Престанак радног односа против воље радника (отказ од стране послодавца).....	289
15.3.4	Престанак радног односа по сили закона	294
15.4	НЕЗАКОНИТ ПРЕСТАНАК РАДНОГ ОДНОСА	294
15.5	УДАЉЕЊЕ ЗАПОСЛЕНОГ СА РАДА (СУСПЕНЗИЈА).....	295
16	РАДНИ СПОР	305
16.1	Појам и настанак радних спорова.....	305
16.2	Битни елементи радног спора	309
16.2.1	Предмет радног спора.....	309
16.2.2	Субјекти радног спора.....	310
16.2.3	Орган пред којим се води поступак.....	310